

Geachte heer decaan,
Geachte voorzitter van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België,
Geachte prior-administrator van de abdij Keizersberg te Leuven,
Geachte collega's professoren,
Geachte dames en heren,
Lieve vrienden,

Het besef van het grote maatschappelijke belang van psychische kwetsbaarheid en psychiatrische aandoeningen lijkt toe te nemen. Zo zien we een groeiende interesse in burn-out en depressie, ontwikkelingsstoornissen zoals autismespectrumstoornissen en ADHD, de gevolgen van psychotrauma, de verslaving en de in ons land ernstige zelfmoordproblematiek.

Psychiatrische ziektes brengen groot subjectief lijden met zich mee - niet alleen voor de betrokkene maar ook voor zijn naasten - verlies van levenskwaliteit en soms zelfs van levensduur, samen met beperkingen in het functioneren in persoonlijke, professionele en sociale rollen.

Toch persisteert stigma in al zijn vormen, van extern zoals sociale discriminatie bij wonen en werken, tot intern zelfstigma onder de vorm van zelfdevalorisering en zelfculpabilisering. De kennis en bespreekbaarheid van de grote psychiatrische ziektebeelden zoals schizofrenie, bipolaire stoornissen, angst- en stemmingsstoornissen, persoonlijkheidsstoornissen en genderproblematiek blijven te laag.

We vieren vandaag het emeritaat van een collega die zijn hele beroepsleven ten dienste heeft gesteld van het vakgebied van de psychiatrie en de geestelijke gezondheidszorg. Wie zijn carrière overschouwt, zal zien dat hij altijd een clinicus-practicus is gebleven: het zorgen voor patiënten met psychiatrische aandoeningen is de kern van zijn professionele activiteit. Eerst, elke dag, voor de patiënten zorgen. Na het behalen van zijn doctorstitel in 1997 aan de KUNijmegen startte hij zijn loopbaan aan onze universiteit, toen nog het RUCA, in 1998 als docent van de cursus medische psychologie in de tweede kandidatuur geneeskunde.

De medische psychologie omvat het geheel van de psychologische kennis waarover een arts moet beschikken om efficiënt medisch te kunnen handelen. Dit vakgebied dat zich dus niet richt op pathologie, c.q. psychiatrie, is hem tot op vandaag zeer dierbaar gebleven. Getuige zijn binnenkort te verschijnen boek samen met prof. Luc Braeckmans, filosoof, over “het lichaam of beter gezegd de vele lichamen van de mens: een medisch-wijsgerige uitdaging”. In 2001 werd hij aan de UIA benoemd als hoogleraar medische psychologie, psychopathologie en psychiatrie. In nauwe samenwerking met prof. Cosyns, diensthoofd psychiatrie in het UZA, met prof. Deboutte, diensthoofd kinder- en jeugdpsychiatrie, en vooral met zijn mentor en vriend prof. Wouter Hulstijn richtte hij het CAPRI op (Collaborative Antwerp Psychiatric Research Institute), tot op heden een leidinggevend psychiatrisch onderzoeksinstituut in Vlaanderen. Hij kreeg ook de steun van dr. Paul Janssen en Janssen-Pharmaceutica onder de vorm van een bijzondere leerstoel psychiatrie. Het CAPRI was van meet af aan succesvol in diverse onderzoeklijnen, te weten kinder- en jeugdpsychiatrie; cognitieve en motorische stoornissen bij schizofrenie en bipolaire stoornissen; affectieve en functionele aandoeningen; verslavingspsychiatrie; forensische psychiatrie; en public mental health.

Het onderzoeksvolume van het CAPRI nam steeds toe, en leidde tot de verdediging van inmiddels een 30-tal proefschriften, en nog een 15-tal lopende doctoraatsprojecten. De wetenschappelijke output van onze gevierde onder vorm van boeken en wetenschappelijke artikelen is indrukwekkend.

Na het sluiten van de hospitalisatieafdeling in het UZA, lag prof. Sabbe mee aan de basis van de samenwerking UA-UZA-PZ Duffel met de oprichting van een nieuwe universitaire dienst volwassenenpsychiatrie, waarvan hij in 2011 tot vandaag het diensthoofd werd. Hij heeft zich steeds een duidelijk voorstander getoond van relevant klinisch-psychiatrisch onderzoek, onder meer door het creëren van projecten en academische werkplaatsen, met het oog op de verbetering van de dagelijkse zorg aan patiënten met schizofrenie, depressies, bipolaire stoornissen, borderline persoonlijkheidsstoornissen en psychogeriatrische aandoeningen. Hij zette daartoe ook samenwerkingen op met de Erasmus Universiteit Rotterdam en het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC).

Prof. Sabbe staat bekend als een begenadigd spreker en een uitstekend docent, wat resulteerde in een reeks van onderwijsprijzen; hij weet zijn colleges te larderen met vele klinische voorbeelden en verhalen. Samen met prof. Vanaerschot lag hij aan de basis van de opleiding integratieve psychotherapie, de grootste PAVO aan onze universiteit; dit jaar steunde hij ook de inkanteling van de systeemtherapeutische opleiding van de Interactie-Academie.

Tot slot heeft hij zich onverdroten ingezet voor de opleiding van arts-assistenten in de psychiatrie tot psychiater en voor de ManaMa volwassenenpsychiatrie. Hij werkte samen met zijn collega's een systeem van 8 modules van 6 maanden stage uit in diverse klinische en ambulante settings, zodat de psychiater in opleiding zich kan vertrouwd maken met de volle breedte en de diepte van het vak.

Prof. Sabbe nam ook bestuurs- en beleidsverantwoordelijkheid op als medestichter en eerste voorzitter van de Vlaamse Vereniging voor Psychiatrie, als voorzitter van de Erkenningcommissie en als lid van het College van de Hoge Gezondheidsraad. Zijn wetenschappelijke excellentie kreeg erkenning door zijn verkiezing in 2009 tot gewoon lid van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België. Thans is hij ook nog voorzitter van het Belgian College of Neuropsychopharmacology and Biological Psychiatry (BCNBP).

De faculteit en UAntwerpen zijn prof. Sabbe erkentelijk voor de vele inspanningen voor de promotie van zijn vakgebied in ons midden, waar vele generaties studenten, collega's en medewerkers hebben kunnen van profiteren. We wensen hem, zijn echtgenote en zijn familie een gelukkig en vruchtbaar emeritaat toe.

Prof. dr. Herman van Goethem